

el divan al pati | JOAN GIBERT

Síntomes d'època

En la nostra època vivim sota la pressió d'exigència de felicitat i la falsa promesa que la ciència serà capaç de resoldre els nostres malestars; res més lluny de la realitat.

Què és el símptoma? Per dir-ho ras i curt: El símptoma és el que el subjecte ens presenta com allò del que pateix. Com que cadascú pateix de quelcom particular i singular parlem de símptomes en plural. Qui més qui menys s'adonà que totes les èpoques han tingut els seus patiments de moda.

A mitjan mes d'octubre passat vaig assistir a la tercera jornada que presentava la clínica del Centre Psicoanalític de Consultes i Tractament -CPCT- a Barcelona; allí vaig tenir ocasió de copsar algunes qüestions que avui us trasllado a la columna. Allò que vaig poder escoltar, per activa i per passiva, és que el patiment que avui en dia és moda és l'home angoixat i l'home deprimat; llegeixi's, tanmateix, la dona angoixada i la dona deprimida.

- No deixa de ser una paradoxa el fet que quan la societat disposa de més mitjans sigui la soledat, real o sentida en el més íntim, la que faci acte de presència.

Ja veiem aquí, en aquesta puntuació lingüística, com el llenguatge no és aliè als canvis d'època i com els simptomatitza. En una primera aproximació a l'augment del nombre d'angoixes i depressions, allò que s'apunta com a causa és la problemàtica del llaç social. Podríem dir, en contra de les aparences, que cada vegada el subjecte es troba més sol i que cada cop té més dificultat per establir vincle amb els altres. No deixa de ser una paradoxa el fet que, quan la societat disposa de més mitjans per fer possible la comunicació i l'intercanvi, sigui la soledat, real o sentida en el més íntim, la que faci acte de presència. Homes i dones amb angoixa, homes i dones amb depressió són dues de les figures del subjecte d'època.

Davant el creixent malestar el recurs dels fàrmacs és el camí més transitat, encara que nombrosos estudis constatin que la medicació només es mostri efectiva en un trenta o quaranta per cent dels quadres depressius i que s'obtinguin resultats equivalents quan s'administra medicament o placebo. S'entén molt bé que davant el patiment hom busqui un remei immediat al dolor, a ningú li agrada patir. Allò que no resulta tan comprensible és que no ens preguntem pels motius de les angoixes i depressions creixents.

En la nostra època vivim sota la pressió d'una exigència de felicitat i sota la falsa promesa que la cièn-

Davant el creixent malestar el recurs dels fàrmacs és el camí més transitat.

cia serà capaç de resoldre tots els nostres malestars; res més lluny de la realitat. Allò que la clínica psicoanalítica verifica, en el cas a cas, és que la renúncia al desig es troba a l'origen de la major part de depressions i que quan algú és capaç de desidentificar-se del símptoma es troba en les millors condicions per elegir el rumb de la seva existència.

El recurs automàtic dels fàrmacs posa en relleu que s'ha perdut la fe en la capacitat del subjecte per fer-se responsable de la seva vida. Aquest és un dels riscos que passen més desapercebuts i que camuflen una perillosa ideologia que promou la irresponsabilitat.

No es tracta ja del fet que algú cometi un acte vandàlic i s'excusi dient que anava begut o drogat, es tracta, també, que la ciència faciliti dubtosos arguments genètics avalant que el culpable és, no el subjecte en qüestió, sinó tal gen o cromosoma alterat. Una ideologia perillosa i, si se'm permet, irresponsable, almenys en la mesura que facilita arguments a qui ja ha renunciat a fer-se responsable dels seus propis actes. Es tractaria, tanmateix, d'una ideologia tan o més perillosa pel fet que s'empara en una ciència que s'investeix d'atributs divins; al cap i a la fi la ciència s'ha afanyat a ocupar el lloc buit deixat pels déus antics. Què té a veure tot això amb els símptomes? Si tornem als patiments i als malestars, treballats a les jornades de referència, constatarem que la dimensió social del símptoma ha estat aixà-

fada per un discurs excessivament influït per la medicina del cos: em passa tal cosa i me'n prenc tal altra.

- S'entén molt bé que davant el patiment hom busqui un remei immediat al dolor, a ningú li agrada patir. Allò que no resulta tan comprensible és que no ens preguntem pels motius de les angoixes i depressions creixents.

Amb aquest discurs tan estès, allò que s'esborra, o es deixa de banda, són les preguntes sobre les coses que ens passen i aquelles que ens fan patir. Unes preguntes que, fins fa poc, metges i metgesses escoltaven dels pacients que se'ls adreçaven; això fou així fins a l'aparició de la premsa i els protocols, uns protocols que, amb la pretensió d'objectivar els tractaments, han esborrat la subjectivitat i propicien la dimissió de l'acte. Esdevé més urgent que mai restituir la subjectivitat i recuperar la dignitat del símptoma.

Com?: Escoltant el patiment, qüestionant-nos la nostra pràctica i encetant una conversa saludable.

opinió | JORDI VILLAR (*)

L'alcalde no veu els números clars

En declaracions als mitjans de comunicació la darrera setmana d'octubre, manifestava que en l'anterior legislatura hi havia uns impagats en concepte d'impost de construccions d'1.000.000 d'euros. Examinades les dades de la intervenció municipal, tenim que la data de 16/06/2007 l'import per aquest concepte pendent de pagament en període voluntari era de 181.968 euros i que a finals d'octubre del 2007 quedaven pendents de cobrament 73.000 euros.

Cal recordar que als pagaments fora de termini se'ls aplica el recàrrec legal d'un 5%. És ben curiós que el senyor Andreu es preocupi pels ingressos de l'impost de construccions de la passada legislatura, quan en la present s'estan tolerant obres il·legals i que pel fet de ser-ho no paguen aquest impost.

- El senyor alcalde segueix falsejant els números per confondre els ciutadans, tal com ha fet altres cops per amagar les seves mancances i justificar la seva falta de gestió municipal.

Encara és més curiós que el senyor alcalde faci unes declaracions en les quals afirma que hi ha 1.000.000 d'euros de l'impost de construccions pendents de cobrament de la passada legislatura tot just després que Acord per Montblanc denunciés que amb l'aprovació provisional de la modificació puntual del pla general (PP24) es requalifiquessin 70 hectàrees de sòl rústic o agrícola a sòl industrial sense un conveni d'acord amb la nova llei urbanística del 2005. En la passada legislatura s'estava negociant aquest conveni per un valor de 4.000.000 d'euros a favor de l'Ajuntament per finançar equipsaments com ara la piscina coberta, el centre de dia, la llar d'infants, la biblioteca...

El senyor alcalde segueix falsejant els números per confondre els ciutadans, tal com ha fet altres cops per amagar les seves mancances i justificar la seva falta de gestió municipal. / (*) en representació del grup Acord per Montblanc.

opinió | ANDREU FERNÁNDEZ I MATEU

Aclariment a Pau Nuet

Benvolgut Pau, La setmana passada vaig llegir el teu escrit dirigit a l'exconseller de Governació i actual delegat del govern de la Generalitat de Catalunya a Tarragona, Xavier Sabaté.

No és el motiu d'aquestes quatre ratlles opinar vers el mateix. Crec que no estic legitimat per fer-ho, a part que no és la meua voluntat ni intenció.

En un dels paràgrafs, de l'esmentat document, m'anomenes i dius que vaig estar present en una reunió conjuntament amb el senyor Sabaté i la senyora Segú.

M'agradaria fer-te, si m'ho permetes, una rotunda matisació i una petita observació. Mai he assistit a cap reunió amb el senyor Sabaté i la senyora Segú enlloc i en segon terme recordar-te que sempre que fas referència a mi, per temes que respecten al senyor Moreno, la informació que t'arriba és esbiaixada i errònia. Per què deu ser?

Sense cap voluntat ni intenció de crear polèmica per aquest assumpte, mira que m'ho poseu fàcil, i desitjant que la família socialista valenca arregli ben aviat els seus problemes interns de la millor manera possible, rep les meves i més sinceres voluntats de concòrdia i salut.